

Doğal Öğretim Nedir?

Doğal öğretim; çocuk için hedeflenen amaçların çocuğun günlük rutin, etkinlik ve geçişlerine anlamlı bir şekilde gömülmesi yoluyla bu hedeflerin çocuğa kazandırılmasına yardım eden bir süreç olarak tanımlanmaktadır. Başka bir ifade ile doğal öğretim; gerek özel gereksinimli olan veya risk grubunda yer alan gerekse normal gelişim gösteren tüm küçük çocukların beceriler kazanmasına ve kazanılan becerileri pekiştirmesine olanaklar sunan, öğretimin çocuğun günlük doğal yaşantısı içerisinde (okul ortamı için rutin, etkinlik ve geçişler, ev ortamı ve diğer doğal ortamlar) sunulduğu öğretimsel bir süreçtir.

Doğal öğretim, özel gereksinimli olan ve olmayan tüm çocuklarla etkin bir şekilde kullanılabilir bir süreçtir.

Doğal öğretim sürecinin temelinde davranışsal ve sosyal etkileşim yaklaşımları yer almaktadır. Doğal öğretim süreci; doğal öğretim strateji ve tekniklerinin davranış öncesi, davranış sırası ve davranış sonrası durumlarda kullanılması yönüyle davranışsal yaklaşıma, çocukla yetişkin arasındaki nitelikli etkileşimi temel alması yönüyle ise sosyal etkileşim yaklaşımlarına dayanmaktadır.

Doğal öğretim sürecinde, çocuğun yoğun olarak zaman geçirdiği ve kendisi için en anlamlı olan doğal ortam, öğretim ortamı olarak kabul edilmektedir. Doğal ortam ifadesi, özel gereksinimli olan çocuğun normal gelişim gösteren çocuklarla yoğun olarak bir arada bulunduğu okul ortamını ya da çocuğun kendi ev ortamını ifade etmektedir. Bu ortamlarda meydana gelen günlük rutin, etkinlik ve geçişler kimi zaman çevresel düzenlemelerle kısmen yapılandırılmakta, çoğu zaman ise yapılandırılmadan öğretim fırsatlarına dönüştürölmektedir.

Günümüzde doğal öğretim sürecinin değişik yetersizlik gruplarında yer alan (gecikmiş dil ve konuşma, Otizm Spektrum Bozukluğu, zihin yetersizliği vb.) küçük çocukların farklı gelişim alanlarını (bilişsel ve ön akademik beceriler, dil ve iletişim, sosyal ve duygusal, motor beceriler) desteklemek amacıyla yaygın olarak kullanıldığı görölmektedir (Boulware, Schwartz, Sandall ve McBride, 2006; Grisham-Brown, Pretti-Frontczak, Hawkins ve Winchell, 2009; Grisham-Brown, Schuster, Hemmeter ve Collin, 2000; Odom, 2000; Rakap ve Parlak-Rakap, 2011). Alanyazında doğal öğretim süreci genellikle okul öncesi çocuklarla kullanılmasına rağmen, öğretim fırsatlarının etkinlikler içerisine gömülmesinin değişik yaş gruplarında da etkili olduğunu gösteren araştırmalar da bulunmaktadır (Chiara, Schuster, Bell ve Wolery, 1995; Daugherty, Grisham-Brown ve Hemmeter, 2001; Grisham-Brown, Pretti-Frontczak, Hawkins ve Winchell, 2009; Grisham-Brown, Ridgley, Pretti-Frontczak, Litt ve Nielson, 2006; Horn, Lieber, Li, Sandal ve Schwartz, 2000; Johnson, Rahn ve Bricker, 2004; Macy ve Bricker, 2007; Malmskog ve McDonnell, 1999; Pretti-Frontczak ve Bricker).

Günümüzde doğal öğretimin yaygın olarak kullanılmasının nedenleri; özel gereksinimli olan ve normal gelişim gösteren çocukların birlikte eğitim almasını savunan kaynaştırma/bütünleştirme uygulamalarına gün geçtikçe verilen önemin artması ve bu ortamlara uygun, öğretimin akışını bozmayacak, ev ortamına dâhil edilebilecek, öğrenilenlerin genellenmesini sağlayacak, gelişimsel olarak uygun yaklaşım ve yöntemlerin yaygınlık kazanmasıdır. Bu uygulamaların başında ise doğal öğretim gelmektedir. Bu doğrultuda okul öncesi öğretmenlerine doğal öğretimin felsefesini anlatabilmek ve öğretmenlerin sınıflarında bu süreci kolaylıkla uygulayabilmelerini sağlayabilmek amacıyla hazırlanan bu kitapçıklarda, doğal öğretim süreci ve bu süreçte kullanılacak çevresel düzenlemeler, strateji ve teknikler örnek olaylarla ele alınmıştır.